

Posudek na diplomovou práci Tatiány Košťálové „Protilátky proti slinám flebotomov u domácích zvířat z endemických oblastí viscerální leishmaniózy“

Diplomová práce si klade za cíl objasnit pomocí vyšetření sér domácích zvířat na protilátky proti antigenům slin flebotomů jejich chování (výběr hostitele) a úlohu domácích zvířat v přenosu viscerální leishmaniózy (VL). Autorka se zaměřila na vektora VL *Phlebotomus orientalis* v Etiopii, odkud testovaná séra pocházela. Dále se autorka zabývala reaktivitou jednotlivých proteinů slinných žláz flebotomů s testovanými séry a eventuální zkříženou reaktivitou s antigeny slinných žláz jiných druhů flebotomů a komára *Culex quinquefasciatus*. V poslední části práce autorka pomocí hmotnostní spektrometrie charakterizovala proteiny slinných žláz *P. orientalis* ze dvou etiopských lokalit.

Práce je obvyklým způsobem členěna a její celkový rozsah je 71 stran. Literární přehled je obsáhlý, podepřený velkým počtem citací. Metodika je velmi podrobná a zahrnuje metody jako ELISA, SDS-PAGE, imunobloting, hmotnostní spektrometrie a další. Výsledky jsou dobře dokumentovány osmi grafy, šesti obrázky a dvěma tabulkami. Devítistránková diskuse je velmi podrobná a zahrnuje množství literárních odkazů. Diplomovou práci uzavírá jednostránkové shrnutí a přehled literatury čítající 119 citací.

Práce je napsána krásným vědeckým jazykem prakticky bez překlepů, gramatiku slovenštiny nejsem schopen posoudit.

K práci mám následující otázky a komentáře:

Str. 31: pro SDS-PAGE byly kromě slinných žláz *P. orientalis* použity i slinné žlázy z *Lutzomyia longipalpis*, *Sergentomyia schwetzi* a *Culex quinquefasciatus*. Jaký byl jejich zdroj?

Str. 38: V grafu 3. jsou statistické rozdíly mezi skupinami hodnoceny jednou, dvěma nebo třemi hvězdičkami. Jaký je mezi nimi rozdíl?

Str. 52: Autorka považuje za zajímavé, že vzorky psích sér s nejvyššími hladinami IgG protilátek měly i nejvyšší hodnoty IgG2. Mě to až zas tak zajímavé nepřipadá, když si uvědomím, že stanovení IgG protilátek (celkového IgG) v sobě zahrnuje i IgG2 protilátky. S tím souvisí i moje otázka, proč byla vybrána zrovna podtřída IgG2?

Do diskuse směřuje i můj komentář k interpretaci výsledků testů ELISA. Chápu, že se všude mluví o protilátkách proti slinám flebotomů, ale v testu se sliny nepoužívají a jsou nahrazeny extraktem ze slinných žláz. Vím, že se to nedá jinak udělat, ale naše zkušenosti s klíšťaty ukazují, že SGE není totožný se slinami.

Poslední dvě otázky:

Jaká je úloha hovězího dobytka u leishmaniózy?

Který antigen flebotomích slin by autorka vybrala jako marker expozice hostitelů flebotomům?

Závěr: Tatiana Košťálová předložila perfektně zpracovanou diplomovou práci obsahující originální výsledky. I když tyto výsledky bez dalších parazitologických vyšetření nedokážou jasně odpovědět na otázku úlohy hovězího dobytka v přenosu viscerální leishmaniózy, přinášejí informace, které jistě pomohou v budoucnu tuto otázku vyřešit.

Diplomovou práci hodnotím jako **výbornou**.

České Budějovice 12. 9. 2012

Prof. RNDr. Jan Kopecký, CSc.